

Bardejovský prameň

Oblátky cestovatelky
Interview: Vianočné dieťa
Štyri mýty o vianočnom príbehu
Silvestrovská dvojstránka

Prečítajte si túto krásnu Tranovského pieseň nahlas a ponorte sa do jej atmosféry pokory a tichosti adventu. Je to účinný spôsob duchovnej očisty.

Rosu dajte, ó, nebesá!

Rosu dajte, ó, nebesá!
Otcovia tak volali,
aby sa narodil Mesiáš
v modlitbách túžobne žiadali.

Rosu dajte, ó, nebesá!
I my dnes tak volajme!
Kristov čas, hľa, približuje sa,
o milosť vrúčne Ho žiadajme!

Tak od mnohých hriechov schme
ako kvieťa v páľave,
pomôž nám, zošli rozváženie,
zahoj všetky rany boľavé.

Rosu dajte, ó, nebesá!
Príď k nám, Kriste Ježiši,
zasľúbenia nech naplnia sa,
ktoré si dal, Pane najvyšší.

Svoje slovo a sviatosti
čisté medzi nami chráň!
Buď nám zdrojom pravej radosti,
v našich srdciach zbuduj si svoj chrám!

Rosu dajte, ó, nebesá,
príď, ó Pane Ježiši,
slabé telo keď k smrti klesá,
buď nám aj v tej chvíli najbližší!

Do slávy nás prijmi svojej,
telo nech odpočinie,
keď ukončia sa všetky boje,
radosť naša sa nepominie.

Rosu dajte, ó, nebesá!
Daj, nech sa nám tak stane!
K Tebe samému modlíme sa,
vypočuj prosby naše, Pane!

ES 24, Juraj Tranovský

BDEJME!

Mk 13, 35 – 37: „*Bdejte teda, lebo neviete, kedy príde pán domu, či večer, alebo o polnoci, alebo keď zaspieva kohút, alebo ráno. Nech vás nenájde spať, keď príde nečakane! Čo hovorím vám, hovorím všetkým: Bdejte!*“

Aké to bude?

Tento advent aj vianočné sviatky, budú zaručene iné, než si všetci pamätáme. Sme plní otázok a očakávaní. Sadneme si za sviatočný štedrovečerný stôl všetci? Čo naši drahí, ktorí pracujú v zahraničí? Budeme sviatky spoločne vítať aj v kostoloch? A čo celé obdobie pred tým? Advent býva časom stíšenia, spomalenia, zastavenia. Tento rok sme v takom „advente“ pocity už asi dávno. Očakávame, čo urobí Pán Boh, kedy príde a vyslobodí svoj ľud z terajšieho trápenia, zo strachu, biedy, neistoty, časných pochybností a choroby. Sme už ako spoločnosť unavení, túžime po pokoji. S nádejou hľadáme na obdobie pred nami. Máme však bod na ktorý sa môže tešiť – svetlo sveta prišlo na svet. Ježiš Kristus aj do našej biedy aj do našich starostí.

Pre nás sú to neisté časy. Rodiny zostali roztrhnuté. Domov sa stal novým pracoviskom, školou, miestom, kde deti rozvíjali svoje talenty pri online vyučovaní z umeleckých krúžkov. Dokedy ešte? Ako dlho? Koľko krát ešte? Neisté doby prichádzajú, Hospodin ich dovolil. Sme toho svedkami v histórii i v Písme. Môžeme tušiť, že sa to udeje znova, až do času kým Pán Ježiš Kristus príde znova. Keď vstúpi do tohto pokriveného sveta a vyrovná ho svojou slávou, láskou, vzkriesením aj súdom.

Nácvik bdelosti

Prvá krátka odpoveď na všetky naše otázky môže znieť: Pán Boh to bude mať v rukách! To by nás mohlo upokojiť. Ale volá nás i k bdeniu. Tento rok sme si bdenie precvičili už veľa krát. Bdeli sme očakávajúc, kedy skončí prvá vlna a my sa nadýchame. Bdeli sme a bdieme stále, zdá sa na konci druhej vlny, ktorú už nikto nechcel. Bdenie je v tejto dobe tak veľmi dôležité. Bdieme, lebo veci okolo nás sa rýchlo menia. Teraz však prichádzame do obdobia, kedy sme pozývaní k bdeniu z úplne iných dôvodov. Pán Boh poslal svoj dôkaz lásky, Hospodin urobil krok smerom k nám. V Novej zmluve nás evanjelisti slovami Pána Ježiša volajú k bdeniu práve preto, že Jeho návrat je blízko. Jeho zásah je blízko.

(ne)Znamená konca

V Evanjeliu podľa Marka sa v 13. kapitole píše o znameniach konca. Na jednej strane sú to slová, ktoré vedia vystrašiť. No veriaci človek v nich nachádza výzvu. Výzvu k spoľiehaniu sa na toho jediného, u ktorého je všetka

nádej. Cirkev naprieč storočiami zažívala rôzne krušné chvíle. Či už išlo o nejakú formu prenasledovania, či obmedzovania, ba i choroby a nešťastia. Keď Ježiš upozorňuje na falošných prorokov, ktorí budú operovať Jeho menom, varuje pred rôznymi formami zneužitia kresťanstva na politiku, či obohacovanie práve v dobách krízy. Všetko sú to veci, ktoré sa nám budú zdať deprimujúce, hrozné a ťažké, ale ktoré prekonáme s dlanami vloženými do Božích rúk. Mnohí v tej našej súčasnej situácii vidia akúsi poslednú dobu. Áno, aj to je možné, lebo nevieme dňa ani hodiny. No neupínajme sa na to hneď. Je pravda, že nepríjemných vecí, ktoré kresťania videli ako niektoré konkrétne znamenia Pánovho príchodu, bolo v živote cirkvi už neúrekom. A je to dobré, lebo slová Písma slnili svoj účel. Priviedli ľudí k pokániu, bdelosti a vernému spoľiehaniu sa na toho, kto dal človeku viac, než si kedy ktokoľvek zaslúžil.

Tie znamenia z Písma však chcú priniesť do neistých časov kúsok istoty. Vyvolávať u ľudí nasledujúcich vo viere Krista pripravenosť a bdenie, vďaka a radosť, že po mnohom trápení príde pokoj. Adventná zvesť je spojená aj so slovami proroka Izaiáša, kde v 9. kapitole čítame: „*Rozmnožil si plesanie, zveladil si radosť,... Lebo jarmo, ktoré ho zaťažuje i palicu na jeho chrbte... dolámeš... Lebo dieťa sa nám narodilo, syn nám je daný; ... jeho meno bude: Predivný radca, Mocný Boh, Otec večnosti, Knieža pokoja. ... a nebude konca pokoju na tróne Dávidovom.*“ Slová proroka Izaiáša sú súčasťou adventnej liturgie. Sú vzácnym zasľúbením pre ľud, ktorý kráča v tme. Získali sme Ježiša Krista, ktorý prinesie nebeský pokoj – pokoj s Bohom, s ľuďmi so svetom, kde denne žijeme.

Advent a Vianoce môžu byť iné!

Ešte nikdy sme nezažili rok, kedy by boli kostoly zatvorené, ba keď nám bolo dovolené prísť do chrámu, nesmeli sme spievať, ani schádzať sa ako spoločenstvo v celku. Nateraz to vyzerá, že sviatky by sme mohli stráviť spolu, aspoň z časti, možno v menších počtoch možno inak, ale predsa v spoločenstve. Tento advent, čas bdenia a prípravy môže byť iný. Hlbší, jednoduchší, tichší než iné. Bola by škoda to nechať len tak preplávať. Bdejme počas neho duchovne aj my. Pripravujeme naše srdcia aj rodiny, napriek okolnostiam, bdelo na istotu Kristovho príchodu. Stíšme okolo seba hluk, bdejme a očakávajme akú správu pre našu rodinu, deti, či starkých prinesú nastávajúce týždne. Hľa, dieťa sa nám narodilo, syn nám je daný a nebude konca pokoju. Na to sa upneme. Nech advent nie je len očakávaním konca pandémie, ale bdením na príchod Svätého, ktorý dokáže priniesť človeku pokoj do každého obdobia.

Emil Hankovský, námestný farár
CZ Zemianke Kostolány,
Turčiansky seniorát

OBLÁTKY – CESTOVATEĽKY

Vianoce sú krásne a radostné sviatky, veď si cez ne pripomíname narodenie nášho Pána Ježiša Krista. Celý kresťanský svet to každoročne intenzívne prežíva. Mestá sú vyzdobené, vysvietené, a to nás obohacuje. Radostná zvesť preniká do našich srdiec. Snažíme sa byť k sebe pozornejší, tolerantnejší a vnímavejší.

V našom cirkevnom zbore sa predvianočný čas spája s pečením vianočných oblátok. Vianoce bez oblátok? To by neboli tie pravé Vianoce. A tie bardejovské si našli cestu aj do iných cirkevných zborov, do iných krajín, ba aj iných svetadielov. Oblátky – cestovateľky. Takto ich pomenovala sestra Yveta, ktorá žije v Kanade. My ich v našom cirkevnom zbore berieme ako samozrejmosť, ale ľudia z iných cirkevných zborov sa na to ináč pozerajú.

Keby to bolo možné, v tomto čase by už oblátky boli napečené. Tohto roku sme nemohli vykonať túto vzácnu

službu. Preto sa chcem podeliť s čitateľmi Bardejovského prameňa o krásne slová tých ľudí, ktorí naše oblátky poznajú a pridať niekoľko spomienok z minulého roka.

Keď som jednej sestre rozprávala, ako začíname piecť, že vždy začíname našou piesňou (našou hymnou) a modlitbou a že tak isto piesňou a modlitbou vždy končíme, povedala mi: „Tak ja takéto premotené oblátky budem vždy chcieť.“ Iná sestra z iného cirkevného zboru mi ďakovala, že prišli poštou nepoškodené, perfektne zabalené a dodala: „Nech Pán Boh požehnáva túto prácu, aj tých, ktorí túto prácu vykonávajú. Prajem celému cirkevnému zboru požehnané Vianoce.“

Ďalšia sestra z iného cirkevného zboru mi rozprávala: „Vždy, keď sedíme pri štedrovečernom stole a chystáme sa modliť, poviem spolu stolujúcim, aby sa dobre pozreli na oblátky a na kalich na nich, aby si zapamätali, že nám ich upiekli

v Bardejove, a preto budeme prosiť nášho Pána, aby požehnával tých, ktorí túto prácu vykonávajú, ale aj ich brata farára, sestru farárku, brata kaplána, sestru kaplánu a celý cirkevný zbor.“

Ale minuloročné oblátky cestovali veľmi, veľmi ďaleko. To sú ozajstné cestovateľky, ale o tom už píše Yveta z Kanady: Oblátky „cestovateľky“ túto zimu, ako už tradične, docestovali do Toronta na Vianoce. Chcela som sa podeliť o túto krásnu tradíciu s mojou susedkou, ktorá mala na návšteve dcéru Michaelu. Keď ich Miša uvidela, bola veľmi prekvapená. Zaujali ju tvarom, materiálom a keď zbadala kalich, hneď povedala: „Tak ja ich ešte nebudem, aj keby boli neviem aké dobré. Ja ich musím vziať so sebou a ukázať ich mojim spolupracovníkom, lebo také oblátky ešte nevideli.“

A viete, kam tie oblátky docestovali? Do Južnej Ameriky, do Peru. Michaela tam momentálne žije (pôvodom je Češka, protestantka) a pracuje v malom mestečku Ayavirina na juhu Peru, ktoré má 23.000 obyvateľov. História mestečka siaha až do doby Inkov. Dobyvateľské výpravy Španielska mali výrazný vplyv na jazyk, kultúru a náboženstvo, ktoré je dominantne katolícke. Dcéra mojej susedky pomohla zveladiť miestne malé múzeum, ktoré sa s jej pomocou zmenilo na živé kultúrne stredisko. Michaela pozýva všetkých Bardejovčanov na návštevu čarokrásneho mestečka vysoko v horách Peru a pripája aj fotografie.

Keď som tieto slová vďaka počúvala cez telefón a následne čítala, situácia bola iná ako teraz. Všetko je poznačené koronavírusom, ktorý urobil na celom svete veľké starosti.

„Už sa blíži, už prichádza ten krásny čas vianočný...“ tak spievame v našej piesni pri oblátkach. Áno. Blíži sa, len je trochu iný ten čas. Pán je však ten istý, len situácia s koronou nás postavila pred udalosti, ktoré sme doteraz nepoznali. Všetko vkladáme do Božích rúk. Veríme nášmu Bohu, Otcu, Synu i Duchu Svätému, že je s nami a bude s nami po všetky dni života na tejto zemi. Požehnané Vianoce všetkým!

Z. Lukáčová

P O Ď A K O V A N I E

Vážený pán farár, vážení členovia cirkevného zboru!

Touto písomnou formou chcem vyjadriť podakovanie pre všetky usilovné ruky, ktoré sa podieľajú pri tvorbe a pečení vianočného daru - vianočných oblátok. My tento dar prijímame prostredníctvom našej drahej tety - Zuzanky Lukáčovej. Práve ona každoročne meria cestu

z Bardejova do Kežmarku a Ľubice a obdarúva viaceré rodiny. Prichádza ako posol lásky. Je to vzácna a hlavne vitálna osoba, ktorú najviac teší, keď môže dávať. Jej príchod do Kežmarku sa spája s návštevou cintorínov, spomienkou na najbližších príbuzných. Príhovor a vrúcna modlitba za nás, to je to, čím sa k nám prihovára, ako náhrada našej zosnulej

mamy. Neodmysliteľnou súčasťou je pre nás vzácny darček s kalichom – vianočné oblátky z Bardejova. Sú to tie najkrehkejšie a najchutnejšie oblátky, bez ktorých si nevieme predstaviť Vianoce. Zároveň si uvedomujeme, že touto charizmatickou činnosťou pomáhate tým, ktorí to najviac potrebujú. Prajeme Vám a celému cirkevnému zboru v novom roku pevné zdravie a Božie požehnanie.

S pozdravom Viera Kaprálová
s rodinou z Ľubice,
december 2019

ADVENTNÝ KALENDÁR PRE DETI A RODIČOV

Dnes sa začína advent. Pomôž dnes mamičke a očkovi vyrobiť pre Vašu domácnosť krásny adventný veniec, ktorý si zavesíte na dvere. Môžete si na to nazbierať napríklad rôzne druhy ihličia, šišiek zo stromov, alebo použiť dekorácie, ktoré máte doma.

Advent nemá byť len o tom, ako si doma upraceme či vyzdobíme. Oveľa dôležitejšie je pripraviť na narodenie Pána Ježiša svoje srdiečko – čítaním Božieho slova a modlitbou. Prečítajte si dnes s rodičmi príbeh na začiatku Biblie – o tom, ako Boh stvoril dokonale svet, a ako ho hriešni ľudia zmenili k zlému. Hriešnik je vlastne dôvod, prečo sa Pán Ježiš, Boží Syn, narodil na tento svet – ale o tom neskôr. Príbeh nájdete v **1. KNIHE MOJŽÍŠOVEJ 1., 2. A 3. KAPITOLE**, ale pokojne si ho prečítajte aj z Biblie pre deti.

Milé deti, veríme, že výzvy svedomito plníte. Prílohy nájdete na facebooku ECAV Bardejov.

Dnes večer si spolu s rodičmi spravte vianočné kino.

Kalendár pre vás pripravili Bibiana Kuchariková a Štefka Majerníková

Porozmýšľaj, s ktorými hračkami sa až tak nehraáš, hoci sú veľmi pekné a zachovalé a komu by mohli urobiť radosť. Vytried' takéto hračky a podaruj ich – možno kamarátovi, možno spolužiakovi?

Dnes sa nauč sa novú vianočnú koledu, takú, ktorú si doteraz nepoznal. Napríklad túto: Božie sluby dávne. Na Facebookovej stránke ECAV Bardejov dnes nájdete aj video, kde budeš počuť melódiu tejto koledy – počúvaj si ju, kľakokrát len chceš, až kým si ju poriadne nezapamätáš. Keď sa ju naučíš, môžeš sa nahrať a poslať nám svoju nahrávku na email besiedkarskeho timu (besiedkaecavbj@gmail.com), radi si ňu vypočujeme!

Nakresli vianočný pozdrav pre svojich starých rodičov, ktorí sú v týchto dňoch možno viac sami, ako inokedy, keďže sa teraz ľudia kvôli hrozbe nákazy navštevujú menej. Môžeš im naň napísať pekný odkaz.

Nauč sa naspamäť slová, ktoré anjel povedal Márii o Mesiášovi – Pánovi Ježišovi:

31 ... a daš Mu meno Ježiš. 32 Bude veľký, Synom Najvyššieho sa bude volať a Pán Boh Mu da trón Jeho otca Davida. 33 Bude kraľovať nad domom Jakovovým naveky a Jeho kraľovstvu nebude konca.

Nahraj sa na video, a pošl nám ho do besiedkarskeho timu. Radi si ho pozrieme. (besiedkaecavbj@gmail.com)

Dnes môžeš spolu s rodičmi vyzdobiť Váš dom / byt a jeho okolie. Môžete použiť vianočné svetielka, sviečky, či iné dekorácie.

Dnes sa môžete ísť spolu s rodičmi a súrodencami prejsť. Večer si nezapudni vyčistiť topánky, ktoré položíš na okno. Môže sa stať, že v nich ráno nájdeš prekvapenie.

Dnes si prečítajte s rodičmi príbeh o tom, kto vlastne bol ten „Mikuláš“, ktorého dnes toľko všetci oslavujeme. Nebol to muž v červenom obleku na saniach, ktorý býval na severnom póle. Jeho príbeh je v skutočnosti oveľa krajší. Skúste na internete vyhľadať „Mikuláš z Myry“ alebo navštívte stránku www.zivotopisyvsvatych.sk/mikulas-biskup/

Prečítajte si spolu s rodičmi vianočný príbeh narodenia Pána Ježiša – príbeh, ktorý je naplnením Božieho sľubu, o ktorom ste čítali pred pár dňami – že nám, hriešnym ľuďom, pošle Záchrancu, Spasiteľa. Nájdete ho v evanjeliu podľa **MATÚŠA 1, 18-25 A LUKÁŠA 2, 1-7.**

Vyfarbi si vianočný betlehem, ktorý vidíš na obrázku, vystrihni si ho, a postav si ho v svojej izbe tak, aby si ho videl. Môžeš mu zhotoviť aj pekný rámik z kartónu, ak chceš.

Dnes môžete spolu s očkom či dedkom postaviť jednoduché krídlo pre vtáčiky. V obchode môžete kúpiť semienka, ktoré im tam potom nasypete.

Prečítaj si spolu s rodičmi text z Biblie – prorokstvo o tom, že sa má narodiť Spasiteľ. Áno, aj napriek neposlušnosti prvých ľudí, o ktorej sme pred pár dňami čítali, ich Boh ďalej miloval. Pripravil plán: raz sa narodí dieťaťko, ktoré bude silnejšie, ako Boží nepriateľ, diabol, a ktorý bude potrestaný namiesto nás – za náš hriech. To dieťaťko už prišlo, volalo sa Ježiš, a bol to Boží Syn. Avšak dávno pred Jeho narodením – ešte v Starej Zmluve – Pán Boh oznámil ústami prorokov, Božích mužov – že pošle na svet Záchrancu, ktorý ako jediný môže napraviť nenapraviteľné – škody, ktoré sme my, ľudia, napáchali hriechmi. Toto prorokstvo nájdete v Starej Zmluve v knihe Izaiáš 9:1-2 a 5-6.

Napadol už sneh? Čo tak postaviť dnes pred bytovkou / u vás na dvore snehuliaka? Alebo urobiť v snehu „anjela“?

Ak dnes bude mamička piecť, môžeš jej skúsiť pri tom pomôcť. Opýtaj sa jej, čo by si mohol urobiť.

Je čas začať piecť vianočné medovníčky. Spýtaj sa rodičov, či by si mohol pomôcť napríklad s vykrajovaním postavičiek.

Vyrob si vianočné vločky z lepidla na okná – môžeš si ich nalepiť napríklad vo svojej izbičke. Na strane ... nájdeš postup, ako to spraviť.

Dnes si môžeš pekne upratať svoju izbu. Onedlho budeme oslavovať narodenie Pána Ježiša, tak ho privítaj v čistej izbe.

Ak ste to doteraz ešte nespravili, je najvyšší čas ozdobiť stromček!

Dnes si prečítajte príbeh o poslovi z neba, ktorý oznámil Márii tú veľkú správu: že sa narodí Spasiteľ. Potom v modlitbe poďakujte Pánu Bohu za Jeho veľký dar – nášho Záchrancu, Pána Ježiša. Príbeh nájdete v evanjeliu podľa **Lukáša 1, 26-38.**

Priprav pre svojich rodičov a súrodencov prekvapenie pod vianočný stromček – nakresli im pekný obrázok, ktorý im na Stedry večer daruješ.

Dnes večer si môžete celá rodina spolu sadnúť a zaspievať si vianočné koledy. Zaspievaj im aj Božie sľuby dávne, čo si sa naučil na začiatku adventu! Môžete si to dokonca natočiť na video, aby ste mali pamiatku. (A ak neradi spievate, aspoň si spolu Vaše obľúbené vianočné koledy pusťte.)

Prečítajte si spolu vianočný príbeh z Biblie – o tom, ako mudrci a pastieri prišli vzdať úctu novonarodenému Kráľovi. Nájdete ho v evanjeliu podľa **Matúša 2, 1-12 a Lukáša 2, 8-20.** Poďakujte spolu Pánu Bohu za tento dar v modlitbe.

VIANOČNÉ DIEŤA

Brata biskupa Mihoča určite netreba v Cirkevnom zbore Bardejov osobitne predstavovať. Lepšie bude pripomenúť, odkedy a kde všade sme sa s ním mohli stretnúť. Prvý kontakt väčšina z nás mala s bratom biskupom ešte vo funkcii zborového kaplána v Bardejove. Vtedajší mládežníci iste nezabudnú na dorastový tábor v Hermanovciach, konfirmandi na prvé stretnutia dorastu, ktoré tu začínal a mnohí ďalší na jeho ochotu v službe i typický ľudský humor. Neskôr si ho pamätáme ako organizátora dištriktuálnych podujatí, Misijných dní, Dištriktuálnych dní, dokonca ako herca ochotníckeho divadla. Najnovšie ho však vnímame už v úlohe biskupa VD.

Mimochodom, vedeli ste, že brat biskup je vianočné dieťa? Narodil sa totiž 26. 12. Radi sme mu, veríme, že aj vo vašom mene položili niekoľko otázok:

Brat biskup, v životopise pri voľbe biskupa si uviedol, že si narodený na Vianoce 26. 12. Ako tento dátum narodenia ovplyvnil tvoj ďalší život?

V prvom rade tento termín ovplyvnil život mojich rodičov. Utekať počas Vianoc do pôrodnice od štedrovečerného stola nebola asi žiadna vianočná idylka. Ale ja som už taký, od malička musím niečo vymýšľať (úsmev).

Samozrejme, som vďačný, že ma rodičia prijali ako Boží dar a že ma okrem materiálnej starostlivosti viedli i duchovnou cestou. Otec mi vybral aj vianočné meno „Štefan“, ale mama rozhodla inak. Ako mu to vysvetlila, som sa nedozvedel. Dnes si však uvedomujem vzácnosť tohto dátumu, aj keď historicky presne nevieme určiť termín narodenia Pána Ježiša. Aj Štefanov odkaz obetavej služby, jeho život plný Ducha a vernosť i za cenu najvyššej obety, sú pre mňa inšpiráciou v živote viery. Napriek rôznym nepriaznivým okolnostiam vidieť Krista a otvorené nebo ako cieľ a zmysel bytia je mojím celoživotným oslovením aj túžbou verne kráčať za betlehetským dieťaťom.

No vianočné deti sú poznačené aj tzv. kumulatívnym obdarovaním. Ide o proces kumulácie darov k Vianociam aj narodeninám v jednej časti roka. Často nie je jasne definované, k akej príležitosti dary vlastne patria a následne prichádza celoročný darčekový pôst. Na toto som si ako dieťa nevedel zvyknúť, no verím, že ma to zvlášť nepoznačilo (smiech). Dnes je však pre mňa najväčším darom Vianoc prežívanie pokoja a Kristovej prítomnosti v kruhu rodiny. Najmä prežívanie spoločného času s mamou, ktorej život som cez „jedny“ Vianoce natrvalo poznačil.

V našom cirkevnom zbore sa nám s tvojím menom spájajú mnohé spomienky. Na čo si spomenieš ty, keď niekde vidíš fotografiu Bardejova, alebo keď máš v rukách úradnú poštu z nášho zboru? Priblíž nám jednu – dve najvýraznejšie spomienky.

Obávam sa, že ak priblížim len jednu spomienku, ostatné mi vyrobia žiarlivostnú scénu.

Samozrejme, na prvý duchovný domov služby sa nezabúda a spomienky mi oživujú nielen fotografie a obrazy Bardejova, ale najmä ľudia, s ktorými sa stále stretávam pri rôznych príležitostiach. Niekedy mi tieto stretnutia pripomínajú proces môjho starnutia, najmä ak viďm, ako bývalé konfirmandy, či dorastáci tlačia pred sebou kočík s novou budúcnosťou. Aj keď v Bardejove moja služba trvala len dva roky, hĺbka vzťahov a priateľstiev pretrvávajú s mnohými dodnes a za to som Bohu nesmierne vďačný.

Ak však mám z klobúka vytiahnuť dve spomienky, tak prvá sa spája práve s adventným obdobím. Podvečer na 4. adventnú nedeľu som spoločne s manželkou prislúhoval v Bardejove Večeru Pánovu. Brat farár Janko Velebír v tom čase slúžil v Mokroluhu a Rokytove. Nik z nás netušil, že tento večer sa stane pamätným. Kým sme sa prezliekali v sakristii, kostol sa zaplnil do posledného miesta na sedenie aj státie. Stovky ľudí, ktorí pricestovali domov na Vianoce z rôznych kútov sveta, spojila túžba po spoločnom stolovaní s Kristom. Poviete si, na bardejovské pomery nič výnimočné. No po dvoch hodinách prislúhovania sa minulo všetko víno. Dnes už zosnulý brat kostolník Almassy musel dvakrát bežať do obchodného reťazca, lebo prvýkrát to zle odhadol. Krátko na to sa minuli aj všetky oplátky a neostávalo iné, iba použiť čerstvo napečené vianočné oplátky. Keď sa brat farár Velebír vrátil z Mokroluhu a Rokytova, zbadal, že sa v kostole ešte svieti. Myslel si, že to len brat kostolník zabudol zhasnúť. Aké bolo jeho prekvapenie, keď zistil, že Služby Božie ešte stále pokračujú. Takáto skúsenosť sa vám hlboko vryje do pamäte aj srdca.

Druhá spomienka sa spája s už spomenutým dorastovým táborom v Hermanovciach, ktorého súčasťou bol nezabudnuteľný nočný pochod. Jeho zmyslom bolo preukázať odvahu a premôcť vlastný strach. Blízko chaty stál pomník padlých sovietskych vojakov a partizánov, ku ktorému bolo potrebné prísť a vlastnoručne sa podpísať. Uvedomoval som si, že vystrašiť osemnásťročných táborových hrdinov nebude jednoduché, a tak som do hry zapojil dvoch priateľov z mojej rodné dediny. Ich úlohou bolo čakať pri samotnom pomníku a hrať padlých partizánov. Po neúspešnom divadelnom predstavení sme rýchlo zmenili scenár. Po spoločnej dohode ma kamaráti ako kaplána chytili a obvinili ma, že som im nevrátil peniaze. Pred celým táborom ma začali prenasledovať, neskôr ma aj fyzicky napadli. Nikdy predtým som nevidel sto ľudí bežať rýchlosťou svetla cez úzke dvere chaty do bezpečia. Hra sa skončila vo chvíli, keď si už ani vedúci neboli istí, či to ešte hráme alebo je to skutočnosť. Ráno som sa najväčších hrdinov opýtal, ako je možné, že svojho kaplána nechali pred dverami napospas násilníkom. Ich pohľad si pamätám dodnes (smiech). Verím, že mi odpustili a už sa na mňa nehnevajú.

V roku 2020 nastala v tvojom živote významná zmena. Máš predstavu, v čom budú tohoročné biskupské Vianoce pre teba a tvoju rodinu iné?

Keďže biskup nemá svoj vlastný cirkevný zbor ani kostol, kde by mohol kázať, budem spolu s rodinou zrejme len jedným z účastníkov Štedrovečerných Služieb Božích v Prešove alebo rodných Hermanovciach.

Radi spomíname na Vianoce, ktoré sme prežívali, keď sme slúžili v cirkevnom zbore – či už v Bardejove alebo Dovalove. Boli o službe, o spoločenstve, o nácvikoch vianočných programov, aj pečení vianočných oblátok. Keď som sa stal tajomníkom biskupa, prvé Vianoce sme prežívali ťažko – po dlhých rokoch služby som neslúžil z kazateľne, ale bol som len poslucháčom – zvláštny pocit. Po čase ma začali zbory pozývať ako kazateľa na 1.

alebo 2. sviatok vianočný. Uvedomujem si však, že prežívanie sviatkov nie je závislé od funkcií, ktoré v službe zastávame, ale od Božej blízkosti, Jeho diela záchrany, od hodnoty rodiny, a to aj rodiny v cirkvi. Po otcovej smrti si to uvedomujem o to intenzívnejšie najmä počas Vianoc.

A teraz trochu osobne: čo máš na Vianociach úplne najradšej? Alebo sú iné sviatky, ktoré máš ešte radšej?

Je veľa vecí, ktoré ovplyvňujú jedinečné prežívanie všetkých sviatkov. Mám rád atmosféru, ktorú vytvárajú rôzne duchovné impulzy. Vianoce sú špecifické, lebo sú svedectvom o Božom obdarovaní, o sklonení sa, o túžbe nebeského sveta byť súčasťou životného príbehu ľudí, sú o tichu betlehetských strání, aj o tichu v srdci, o skutočnosti, že Slovo sa stalo telom. Láska sa konkrétne zhmotnila v betlehetskom dieťati, ktoré za nás obetovalo svoj život. Počas sviatkov premýšľam nad zmyslom tohto Božieho konania a naplňa ma to vďačnosťou. Ale, samozrejme, som aj maškrtník, ktorý má rád praskanie vianočných oplátok, bohatú kapustnicu a manželkin zemiakový šalát.

Čo by si odkázal veriacim v CZ Bardejov, svojim priateľom a spoluveriacim?

Prajem vám, milí bratia a milé sestry, blízki priatelia, aby priestor bardejovského zboru bol pre vás domovom, kde bude prebývať Kristus v moci svojho Ducha, slova aj daru sviatostí, či spoločenstva. Domovom, kam sa budete vždy radi vracáť z rôznych ciest života a kde nájdete vnútorný pokoj, atmosféru prijatia, porozumenia aj nových životných výziev. Prajem vám, aby sa hĺbka vzájomných vzťahov pretavovala do úprimného svedectva a hľadajúcim ukazovala zmysel bytia. Nech ste zomknutí ako jednotlivé časti zboru v jednote Ducha, myslenia a vzájomnej pomoci. Lebo dnes už nie jas betlehemskej hviezdy, ale svetlo Božej lásky v nás musí svetu a blížnym ukázať, že sa v nás narodil Kristus.

V Božom svetle prežité vianočné sviatky a celý nový rok 2021 vám z úprimného srdca prajú Mihočovci!

NAJKRAJŠÍ VIANOČNÝ DARČEK

Manželia Slávka a Tomáš po krátkom pobyte opúšťali Slovensko a rozhodli sa, že kým prekročia slovensko-rakúske hranice, dajú si ešte obed. Vybrali si malú reštauráciu v Rusovciach, kde mali na jedálnom lístku dva druhy jedál. Spokojne si pochutnávali, keď si k vedľajšiemu stolu prisadli dvaja chlapci. Už na prvý pohľad bolo vidieť, že sú trochu iní. Na správaní ani nie, ale vizuálne sa odlišovali. Ich vzhľad ovplyvnil Dawnov syndróm.

Hoci bola reštaurácia malá, jedlo bolo chutné. Manžel sa rozhodol, že on si dá ešte palacinky. Keď mu doniesli porciu, chlapci sa so záujmom pozerali na tú dobrotu. Pán sa ich opýtal: „Chlapci, dáte si takéto palacinky?“ Jeden povedal, že áno, druhý mlčal. Pán sa rozhodol. Išiel, objednal a zaplatil palacinky so šľahačkou a čokoládou pre oboch. Keď ich čašníčka doniesla, obaja sa s veľkou chuťou pustili do jedenia.

O chvíľu boli taniere prázdne. Manželia sa usmievali a chlapci tiež. Ešte máličko sedeli a potom sa chlapci

zdvihli zo stoličiek a išli k vešiakom, kde mali čiapky a vetrovky. Keď už boli vychystaní na odchod, vrátili sa k stolu, kde sedeli manželia. Dali si čiapky z hlavy dole a jeden z nich začal: „Pane, my vám veľmi pekne ďakujeme, že ste nám zaplatili také dobré palacinky a želáme vám šťastné a veselé vianočné sviatky“. Nasadili si čiapky a odišli z jedálne.

Manželia boli dojatí. Niečo také od týchto chlapcov nečakali. Do ticha prišla čašníčka a povedala manželom: „Nepoznám vás, ale také gesto som tu nezažila. Títo chlapci sú trochu iní, videli ste ich. Chodia k nám na obedy. Ale poviem vám, že sú zlatí a ukáznenejší, ako my ostatní. Aj ja vám želim krásne a pokojné vianočné sviatky.“ Manželia mali slzy v očiach. Celou cestou sa vracali k tejto udalosti, k týmto chlapcom, od ktorých nečakali také poďakovanie. Obaja sa zhodli, že toto poďakovanie bolo najkrajším darom k Vianociam.

Z. Lukáčová

Asi ste postrehli, že „korona“ oznamy z prostredia dorastu a mládeže obsahujú cudzie slová, ktoré vám možno nič nehovoria. Napríklad: „Mládež sa stretne v sobotu o 18:00 cez Zoom.“ „Stretnutie dorastu Klub 17:14 bude vysielané na YouTube kanáli.“

Pre nás všetkých bol vstup do online priestoru zmena, na ktorú sme si museli privyknuť. Na to, ako túto zmenu vnímajú naši mladí, ktorí sú aktívne zapojení v službe, sme sa opýtali niekoľkých z nich.

1. Prečo si sa rozhodol/-la pomáhať v online dorastoch a mládežiach v karanténe?

Peter Voľanský: Služba ma veľmi naplňuje, ba priam by som povedal, že to vnímam ako moje poslanie - zvestovať evanjelium mladým a viesť ich do vzťahu s Kristom. Robím to aj teraz, keď prišiel čas karantény - je pre mňa samozrejmosťou v tom pokračovať aj v online svete.

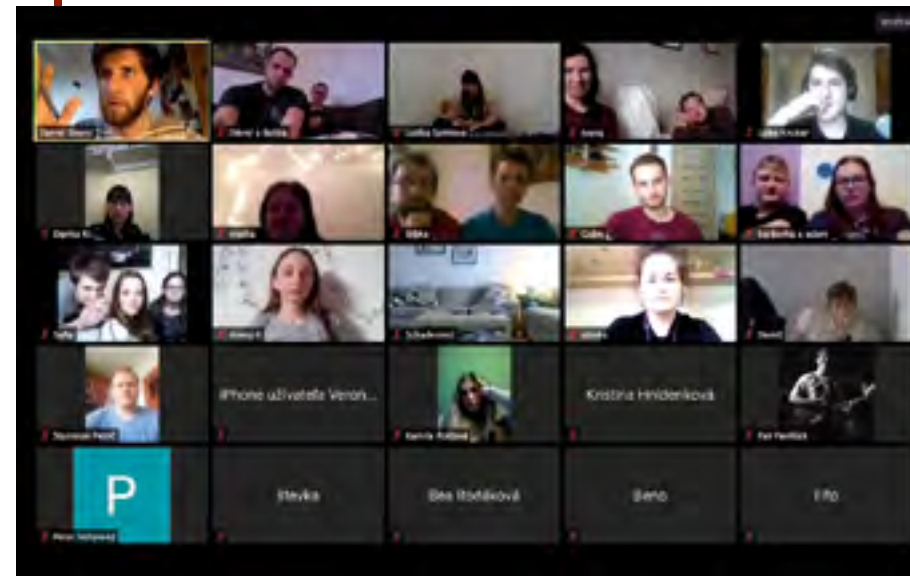
Ivana Polláková: Pretože momentálne je to jediná forma spoločenstva, v akej sa vieme stretnúť a zámer starostlivosti o ľudí zostáva, napriek tomu, že sa zmenila situácia so stretávaním. Keď Pán Ježiš povedal, aby sme išli a činili učeníkmi všetky národy, nepovedal, že to máme robiť len keď na to budú ideálne podmienky. Práve v čase krízy sa ako spoločenstvo potrebujeme ešte viac navzájom podržať.

Soňa Germanová: Pretože je dôležité byť v kontakte s mladými ľuďmi a s ostatnými, aj keď sa nemôžeme priamo stretávať. Je dôležité udržiavať s nimi vzťah, aby cítili, že sú pre nás stále rovnako dôležití a stále nám na nich záleží. Zároveň je dôležité ukazovať im Pána Boha, o to viac teraz v tom „ťažšom období“, keď sa nedá osobne stretávať. Na všetkých z nich mi záleží, tak asi najviac preto.

Adam Šima: Rozhodol som sa preto, lebo ma to naplňuje, baví a vidím v tom veľký zmysel, keďže verím v Pána Ježiša.

ČO PRINÁŠA ONLINE PRIESTOR DORASTU A MLÁDEŽI?

2. V čom vidíš pozitíva a negatíva online streamoch a Zoom volaniach dorastu a mládeže?

Damián: Hlavné negatívum je, že s klubákmi nevieme byť osobne spolu, nevieme vidieť ich interakciu a vlastne niekedy vôbec nevieme, či za obrazovkou niekto naozaj je, alebo len sviety jeho meno ako prihlásené v danom programe. K pozitívnym veciam na online streamoch YouTube je zas to, že ak si dorastáci nemohli v danom čase pozrieť premiéru vysielania Klubu, vedľa si to potom pustiť hocikedy neskôr. Zase na Zoom volaniach je super to, že môžeme sa vidieť aj z pohodlia domova, nemusíme nikam chodiť a vieme po Zoome ísť spolu hrať napríklad hry alebo len voľne sa rozprávať priamo.

Ivana: Pozitívom určite je, že sa dokážeme stretnúť, študovať spolu Bibliu, rozprávať sa a modliť za seba (to hovorím o Zoome), napriek tomu, že sa nevidíme osobne. Ten posledný aspekt je zároveň aj negatívom. Väčšina pri počítači trávi dlhý čas v škole či práci. Na vyučovanie cez Zoom sa potom ťažšie sústreď. Tiež chyba také to „teplo ľudského kontaktu.“ Keď si však predstavím, že by táto situácia nastala niekoľko rokov dozadu, som veľmi vďačná, že sa vieme stretnúť aspoň takto a máme internet.

Timo: Pozitíva vidím v tom, že aspoň takto online sa dokážeme stretnúť ako spoločenstvo a nebyť úplne odtrhnutý od ľudí ak sme len doma. Negatíva zase sú, že sa nemôžeme reálne stretnúť (naživo), nie vždy sa ľuďom chce len písať a byť na počítači online.

Adam: Začnem tým pozitívnym, a to je už len to, že počas tejto pandemickej situácie sa môžeme vidieť a rozprávať sa aspoň takouto online formou. Určite ďalšie pozitívum je to, že nemusíme dodržiavať žiadne odstupy, rúška a maximálne počty ľudí. Najväčším negatívom je, že sa nemôžeme stretávať v rovnaký čas na rovnakom mieste. Ďalej aj to, že technika niekedy vypadne (napr. inetrnet) a potom nie je možné sa spojiť a vidieť s ostatnými.

3. Čo priniesol čas karantény v tvojom osobnom vzťahu s Pánom Ježišom?

Peter: Obdobie karantény prinieslo viac času a s ním viac rôznych možností využitia tohto času. Čiže nájsť si čas na stíšenie počas dňa je niekedy paradoxne

ťažšie, ale ak človek chce a ide do toho, tak to prináša priestor pre lepšie štúdium Biblie. Určite ale bolo lepšie obdobie pred karanténou.

Damián: Karanténa mi ukázala aký nestabilný som mal život s Ježišom. Keď som sa pravidelne stretával s kamarátmi, pravidelne sme mali skupinky, stretnutia tímu a pravidelne sme slúžili na klube a tak, často sme boli v Biblii. Zavretý doma som si uvedomil, že doma som málo času trávil s Kristom sám osobne a bol celkom boj sa to preučiť a nájsť si nový systém. Teraz sa vidím o dosť stabilnejší vo viere hoci počas karantény prišli nové prekážky. Naučilo ma to zodpovednosti za svoj osobný duchovný život.

Ivana: Najmä hlbšie uvedomenie si toho, čo to znamená, že vlastný rozum a plánovanie v službe nestačí. Nedá sa ísť podľa zaužívaných systémov, no to neznamená, že poslanstvo evanjelia by si teraz „malo dať pauzu“, práve naopak, ľudia sa majú ťažko a potrebujú ešte viac upriamiť svoj zrak na Krista. Verím, že On má spôsoby ako aj dnes oslovovať ľudí a budovať svoju cirkev a my ich potrebujeme hľadať.

Timo: Pohl som sa v tom, že viac čítam Bibliu, viac sa modlím, aj keď som sám, že sa nespolieham na ostatných, aby si so mnou čítali a „ťahali ma“ cez nejaký plán čítania Biblie cez mobilnú aplikáciu.

Soňa: Určite posilnil moju dôveru voči Pánu Bohu. Naučil ma veriť mu, aj keď všetko vyzerá zle a aj keď sú veci ťažké v tomto čase. Cez ťažké veci v škole som sa naučila, že Pán Boh je naozaj, naozaj vždy pri mne. Naučila som sa veriť zázrakom, ktoré Pán Boh robí a potom menej pochybovať a strachovať sa (je toho ešte veľmi veľa čo by som tu mohla písať).

Dávid Schader a dorastový a mládežnícky tím

MÔŽEM ŤA POZVAŤ?

Podľa osobnostných testov som vraj extrovert, no vôbec mi nevaďí, dokonca si to veľmi užívam, keď môžem byť niekde aj sama, v tichu. V prvej vlne koronaopatrení ma preto prekvapilo, keď som si uvedomila, ako veľmi mi chýbajú stretnutia s ľuďmi. Služby Božie na Youtube alebo Facebooku, porady na Zoome, mládeže na Zoome, skupinky na Zoome... Hĺbku rozhovoru jeden na jedného tieto príležitosti zväčša nepokryli.

“A čo tak pozvať niekoho na ONLINE STRETNUTIE A VIRTUÁLNU KÁVU!” napadlo mi.

Nadšená týmto nápadom som sa ozvala niekoľkým ľuďom a väčšina z nich moje nadšenie zdieľala. Nadšenie rástlo, keď sme sa dobre porozprávali, zdieľali, či vymenili námety na modlitby s bývalými spolužiačkami i ľuďmi z mládeže, ktorých som už dlhšie nestretla.

Prečo ti o tom píšem? Lebo je to skvelý nástroj na budovanie hlbších vzťahov aj počas sociálnych obmedzení a chcem ťa povzbudiť, aby si to skúsil(a) tiež!

Tak čo? Kým čítaš, napadajú ti už ľudia, ktorých by si pozval(a) na online kávu ty? Určite tie mená nezahod' a rovno im napíš, či by si s tebou niekedy online kávu/čaj nedali. Ak ti žiadne meno nenapadlo, rozmýšľaj, modli sa, možno ti Boh dá na srdce niekoho, koho môžeš povzbudiť. Alebo kto, naopak, môže povzbudiť teba.

Ak ti chýba zručnosť v online svete, popros niekoho, aby ti ukázal ako na to. Alebo môžeš vyskúšať alternatívu s telefónom.

Niekoľko praktických tipov:

1. Na online stretnutie a kávu môžeš pozvať:
 - prakticky kohokoľvek z rodiny, zo zboru, z priateľov
 - ak vedieš skupinku, pozvi jednotlivcov z tvojej skupinky poskytnie ti to priestor zistiť o nich viac či ísť do väčších hĺbok (v prípade chlapčenských skupiniek odporúčam niečo akčnejšie)
 - niekoho, od koho potrebuješ radu, pomoc, či mentoring
 - priateľov, ktorých inak nevidíš – môže to byť aj príležitosť na zdieľanie evanjelia, svedectva, či základ budúcich duchovných rozhovorov
 - dobrých kamarátov, ktorých si už dlho nevidel(a), lebo bývajú v inom meste či inej krajine
 - aj menšie či väčšie skupiny, samozrejme, ísť do hĺbky vtedy môže (a nemusí) byť zložitejšie.
2. Ak už si online kávu dohodneš:
 - modli sa predtým, nech si Boh ten čas použije na niečo dobré a Jeho
 - priprav sa vopred – porozmýšľaj, čo sa toho človeka môžeš opýtať, k akým témam zabľúdiť, či je niečo, čo mu chceš odovzdať.
3. Ak to chceš posunúť ešte o stupeň vyššie
 - môžete stretnutie urobiť slávnostnejšie napríklad tak, že sa dohodnete na obľúbenom dezerte, ktorý si pri tejto príležitosti zoženiete/upечiete
4. Otázky, ktoré môžeš použiť:
 - Ako sa máš tento týždeň/v poslednom období?
 - S čím najviac zápasíš?
 - Čo ti prináša radosť?
 - S akými ľuďmi tráviš najviac času?
 - Čo ti momentálne najviac chýba?
 - Ako vplýva toto obdobie na tvoj vzťah s Bohom?
 - Videl(a)/čítal(a) si niečo, čo ťa inšpirovalo/povzbudilo?
 - Za čo sa za teba môžem modliť?

Ivana Polláková

Bardejovský betlehem: naše predstavy versus realita

Na úvod musím povedať, že každé Vianoce v našej domácnosti nastáva vášnivá diskusia o tom, kedy už môžeme začať púšťať vianočné piesne a koledy, kedy začať zdobiť stromček a zapáliť sviečku s vianočnou voňou. Ja som za november a môj manžel, Daniel, za 24. december. Zatiaľ sa mi podarilo potlačiť kompromis maximálne na Mikuláša, 6. decembra. Čo tým chcem povedať je, že ja mám na Vianociach rada naozaj všetko, dokonca aj komerciu, ktorá je kritizovaná. Ja som aj za darčeky, aj za dobré jedlo, aj za svietielka, aj za pekné baliace papiere, aj za tie isté pesničky stále dookola. A hovorím to preto, lebo keď som na študijnej konferencii v Izraeli počula priamo v Betleheme od výborného kazateľa Stevena Hudsona vyučovanie z Lukáša z 2. kapitoly, bola som šokovaná. A na druhej strane, veľmi vďačná. A preto ak dovoľíte, veľmi rada by som sa s vami podelila o to, čo som sa naučila. Ak máte po ruke Božie Slovo, bolo by skvelé, ak by ste na chvíľku prestali čítať článok a prečítali si druhú kapitolu z Lukášovho evanjelia, konkrétne verše 1-20.

ŠTYRI MÝTY O VIANOČNOM PRÍBEHU

MÝTUS ČÍSLO 1: HOSTINEC

V príbehu sa môžeme dočítať, že Jozef s tehotnou snúbenicou Máriou sa vyberú do Betlehema kvôli sčítaniu ľudu. Mária je v pokročilom štádiu tehotenstva a v 7. verši sa píše, že keď sa Ježiš narodil, položili Ho do jaslí, lebo v „hostinci“ pre nich už nebolo miesto. V iných prekladoch nájdeme aj slová útulok alebo nocľaháreň. V gréčtine však v tomto príbehu nachádzame slovo „kataluma alebo katalyma“, ktorým sa označuje hlavná miestnosť v dome. V dnešnom usporiadaní izieb by sme mohli povedať, že išlo o obývačku. (Porovnajme iný výskyt slova „hostinec“ v Biblii a to konkrétne v príbehu o milosrdnom Samaritánovi, ktorý privedie zraneného pocestného do hostinca a zaplatí za to, aby sa tam oňho postarali, Lk 10,34. V tomto prípade nachádzame slovo „pandocheion“, ktoré naozaj označuje hostinec alebo ubytovňu.)

Je teda možné, že namiesto toho, aby Jozefa odmietali lútoštví krčmári a majitelia hotelov s tým, že prichádzajú o biznis kvôli naplnenosti kapacít, to bolo vlastne tak, že ich odmietali vlastní bratrance a strýkovia, pretože počuli o hanbe, ktorá postihla ich nazaretskú vetvu rodiny, keď sa Jozef zasnúbil s tehotnou ženou? A boli tam veľké pochybnosti a klebety o jeho otcovstve. Nechceli ich vo svojich obývačkách. Bola to hanba.

Na pravdepodobnom mieste narodenia, jaskyni narodenia, sa dnes nachádza chrám.

Beduíni sú pastiermi v Izraeli dodnes.

MÝTUS ČÍSLO 2: ROZKOŠNÁ DREVENÁ MAŠTALKA

V každej druhej kolede spievame o voňavom sene v jasiach, oslíkovi, ktorý svojich dychom zohrieva bábätko. Betlehenské reálie boli však v tom čase trochu iné, ako sme si ich my časom zidealizovali, aby zapadli do ligotavých sviatkov pokoja a radosti. V tom čase totiž rodiny držali svoje hospodárske zvieratá buď v spodnej miestnosti domu alebo v jaskyniach prirodzene alebo ručne vysekaných do kamenných hôr. Pred takou jaskyňou, do ktorej natlačili maximum stáda, potom niekto povolaný strážil, aby zvieratá neušli. A tak teda, namiesto drevenej stodoly plnej čerstvej slamy a sena si predstavme skôr vlhkú chladnú a tmavú kamennú jaskyňu. A v ňom mladé (možno štvnásť, pätnásťročné) dievča, prvorodičku uprostred nehygienických podmienok, v nijakom smere nie ideálnych na pôrod. Špina zápach, tma, chlad. Ďaleko od ideálu alebo aspoň základného štandardu. Taký bol kontakt Kráľa vesmíru s našou planétou, naším svetom.

MÝTUS ČÍSLO 3: PASTIERI

Neviem ako vy, ale ja som si podľa obrázkov z kreslenej Biblie vždy predstavovala pastierov ako láskavých, čistých, v bielom plášti odetých, bradatých ušov. Asi preto, že Pán Ježiš hovoril aj o sebe ako o Pastierovi a On na tých obrázkoch tak vyzeral. Ale pravdou je, že pokiaľ poľnohospodárstvo nebolo rodným biznisom a v takom prípade boli pastiermi muži v rodine, tak pastiermi boli obyčajne potulní beduíni. Z toho, že spali na poliach a tam strážili stáda (Lk 2,8), vieme dedukovať, že išlo o druhú skupinu. Neviem, čo o bedúinoch viete, ale mňa prekvapilo, aké nízke postavenie vo vtedajšej spoločnosti mali. Obyčajne boli veľmi chudobní, s biednymi hygienickými návykmi, často

boli obviňovaní z krádeží. Je mi to ľúto povedať, ale boli vtedy braní, ako dnes mnohí vnímajú Rómov. Predstavte si, že v tom čase dokonca na súde považovali dve skupiny ľudí za nedôveryhodných svedkov. Beduínov a ženy. Nie je humorné od Pána Boha, že najust si povedal, že tejto skupine ľudí sa zjaví na poli rytierstvo nebeské a Jeho Sláva? Chcel tým povedať, že do Jeho príbehu sa zmestíme všetci. Aj kráľ Herodes ale aj najobyčajnejší pastieri. A práve ich poslal, aby sa stali svedkami zrodenia Kráľa. Tí, ktorých svedectvu nikto neveril. (Áno, spomínate si dobre, pri vzkriesení boli prvými svedkami zase ženy. Tá druhá nedôveryhodná skupina.)

MÝTUS ČÍSLO 4: ROMANTIKA VIANOČNÉHO PRÍBEHU

Niekedy je pre kontrast dobré si pripomínať všetku slávu, ktorej sa Božiemu Synovi dostávalo v nebi (prečítajme si napríklad Zjavenie 19,11-14). A potom si porovnajme to, čo Ho čakalo tu u nás. Už to vidíte aj vy? Všetku tú hanbu, špinu, zápach, nepriatie, stigmú? Toto je presnejší opis prvých Vianoc.

Čo mňa ale zaráža úplne najviac je jeho simultánna krása. Nie je neuveriteľne nádherné, že Jeho dôvod pre poníženie, zimu, chudobu a ťažký život bol presne jeden? BOL SI TO TY. Bola som to ja. Boli sme to my. Stáli sme Mu za všetko, čo vtedy aj neskôr musel podstúpiť.

Môj kamarát Martin Husovský napísal jednu pieseň, ktorú on sám nazýva najdezilúzivnejšou vianočnou piesňou, ktorá hovorí o pokazených svietielkach a polámanom betlehemčeku. Ale potom v refréne spieva: Postavme preto dieľatku Grandhotel v srdci.

Vynahraď Mu tieto Vianoce tie prvé. Za Jeho jasle Mu postav Grandhotel. Nič iné nechce. Nič iné nepotrebuje. Len tvoje srdce.

Maruška Skoncová

Pastierske polia v Betleheme. Pravdepodobné miesto zjavenia anjelov pastierom.

ŠTEDROŠŤ DÁVANIE HOVORÍ O NAŠOM SRDCI VIAC, AKO BY SME SI MYSLELI

Každý z nás má nejakú minulosť. A tá môže podmieniť aj náš postoj k peniazom, k tomu, ako a na čo ich míňame a s akou ochotou dávame. Možno ste vyrastali v rodine, ktorá nikdy nemala dostatok finančných zdrojov a tak je najväčšou prioritou šetriť a nerozhadzovať. A možno vám zdroje nechýbajú, ale za to máte úplne presnú predstavu, na čo ich chcete minúť a zdá sa vám, že každý nech žije tak, ako si vie na seba zarobiť.

Ja som vyrastala v rodine, ktorá obsahovala štedrého ocka a obetavú mamku. Ocko veľa peňazí investoval do zboru, kde to práve bolo treba a mamka dávala svoj čas, energiu, jedlo, lásku štedro v porozumení Božieho kráľovstva a služby. A tak to bolo pomerne ľahké nechať sa inšpirovať. Preto som už z prvých brigád dávala peniaze na fungovanie mládeže a keď prišiel prvý stabilný príjem, tak s ním aj vypočítanie, koľko zo sumy je desať percent a premýšľanie, kto tie peniaze potrebuje.

Za roky sa to menilo – najprv sama a potom s manželom sme podporovali dva rôzne cirkevné zbory, misionárov v zahraničí (najlepšie lokálnych, čiže v Indii Indov a v Afrike Afričanov), ľudí v núdzi (spolky pre bezdomovcov, siroty a vdovy) a cirkevný život. A počas toho času sa aj náš príjem menil. A tým nechcem povedať, že len stúpala. Boli časy, kedy sa nám pokazilo auto aj práčka naraz a neboli sme si istí, čo si vybrať a vyriešiť, keďže na obe veci sme nemali rezervu. Ale Božie Slovo a Boží Duch nás aj v takých situáciach viedli k tomu, že uskromniť sa môžeme inde, ale v dávaní by to byť nemalo.

Byť štedrým v nedostatku, to riadne preskúma naše srdce. Poukáže na motívy. A dávať nie je len možnosťou, je to duchovnou disciplínou, o ktorej hovorí Biblia nespočetne krát. A niekedy nám Pán Boh vyslovene pripraví situáciu až komickým spôsobom.

Nedávno som si napríklad otvárala účet v novej banke a pani pri okienku mi sľúbila, že ho budem mať zadarmo ak splním zopár podmienok. Jednou z nich bolo, že si nastavím aspoň tri trvalé príkazy. Oponovala som jej, že ja už všetky príkazy mám nastavené na inom účte. A tak nám veselo poradila, že si máme peniaze preposielať s manželom. Jednak

sa mi to nezdalo úplne čestné a jednak sa vtedy Duch Svätý dotkol môjho srdca a povedal: „A prečo by si to robila proforma? Určite nájdeš tri príležitosti, komu každomesačne posieľať nejaké peniaze.“

Sebeckosť vo mne na chvíľku záuroidovala a ozvalo sa: ále, už dávaš dosť! No v zápätí (človek by si povedal: mi napadlo) Duch prehovoril znova: „veď už dlho chceš podporovať službu

tej kresťanskej skupiny. A stále máš na mysli, že by si chcela posieľať na Bardejovský prameň viac. Aj do zboru.“

A bolo rozhodnuté. Nastavila som mesačné príkazy na sumy, ktoré pre náš rodinný rozpočet vôbec neboli likvidačné a na druhej strane, sú kvapkou, ktorá sa v mori stratí, ale... to more predsa len treba z niečoho vyskladať.

Nechceli by ste pridať svoju kvapku?

VIANOČNÝ STROMČEK – SYMBOL SVIATKU

Ak sa dnes opýtate detí, čo sa im spája s vianočnými sviatkami, určite vám ako jednu z prvých vecí spomenú vianočný stromček. Zamysleli ste sa však niekedy nad tým, akú cestu vianočný stromček prešiel, kým si našiel také pevné miesto v našich sviatočných chvíľach?

Rastlinnú výzdobu počas sviatkov dokladujeme už od staroveku. Vo viacerých častiach Európy, v čase zimného slnovratu, bolo zvykom upevňovať vetvičky stálo zelených rastlín k stropu, blízko dverí, ale aj do stajne alebo na plot, aby chránili domácich a dobytok pred pôsobením negatívnych síl. V Anglicku to bola cezmina, imelo, v strednej Európe vetvy ihličnatých stromov.

Na druhej strane sa zeleň vyskytovala aj ako rekvizita pri obyčajoch. Medzi najrozšírenejšie patrí zvyk vianočnej obchádzky pastierov, ktorí prinášali gazdom vetvičky ihličnanov a vrbových alebo brezových prútov, pričom si zároveň vyberali plácu za svoju službu počas roka a vinšovali gazdom. (Tento zvyk je v niektorých oblastiach charakteristický aj šibaním žien pastiermi, podobne ako na Veľkú noc. V rámci Európskych krajín je dátum jeho realizácie rôzny, od Štedrého večera po Nový rok. Prúty, ktoré pastieri priniesli sa zvykli využívať na magicko-prosperitné úkony.) Na Kysuciach a Orave na deň sv. Tomáša (21. 12.) chodili so stromčekom (polazničkou) koledníci – mladí chlapci, príp. zdraví dospelí muži. V Sliezsku zvykli vešať na ploty tzv. ščenšče, čo bol malý smrek ozdobený papierovými ozdobami a slúžil ako prejav sympatií mládenca k dievčaťu.

Istým druhom vianočnej zelene je aj vianočný stromček, ktorý je v súčasnosti jeden z najvýraznejších symbolov Vianoc. Z historických prameňov vyplýva, že zvyk stavať ozdobený ihličnatý strom do interiérov počas vianočných sviatkov pochádza z mestského prostredia nemecky hovoriacich oblastí.

Prvé zmienky týkajúce sa využitia ihličnanov na Vianoce pochádzajú zo začiatku 16. storočia z Alsaska na francúzsko-nemeckom pohraničí. Popisujú strázenie lesov na sviatok sv. Tomáša, ako reguláciu výrubu ihličnanov na „vianočné máje“, ktoré boli súčasťou vianočných osláv zámožnejších obchodníkov, príslušníkov cechov. Oslavy sa zakončovali vyzývaním synov cechových majstrov, aby si zo stromu odtrhávali maškrtky, ktorými bol ozdobený. Obyčaje a funkcie týkajúce sa vianočného stromčeka ako symbolu boli už od svojho počiatku spojené so svetom detí.

Prenesenie vianočných stromov do rodinných kruhov nastalo v priebehu 17. storočia. Spočiatku osvetlené stromčeky dopĺňali atmosféru vianočných slávností najmä v šľachtických sídlach a domoch zámožnejších mešťanov. Od 18. storočia máme zmienky o tom, že vianočné stromčeky sú zdobené bábikami, čo je dokladom toho, že darčeky pre deti sa spočiatku nekládli pod stromček, ale vešali sa naň, čo poukazuje na to, že hračky ako vianočný dar sú priamym nástupcom maškrt, ktorými sa stromčeky zdobili a najskôr bolo na nich nazerané ako na formu daru.

V 18. storočí začala stúpať obľúbenosť vianočných stromčekov aj medzi širšou verejnosťou a najskôr sa výraznejšie prejavila v evanjelických oblastiach, najmä v okolí Berlína, Hamburgu, Norimbergu a v Lipsku. V regiónoch, ktorých konfesiónálne zloženie obyvateľstva bolo prevažne katolícke, napr. Tirolsko, sa ozdobené

stromčeky nazývali lutherský vianočný strom. Postupnému prijímaniu vianočných stromčekov aj v katolíckom prostredí pomohlo spoločenské vnímanie tohto zvyku, ako tradície zámožných rodín. V mnohých oblastiach boli ihličnaté stromy luxusným tovarom, lebo jedľových a smrekových lesov nebol dostatok. Nahrádzali ich najmä kríky buxusu (krušpánu) alebo cezminy. Ako náhrady stromčeka sú známe aj rôzne typy vianočných stojanov a pyramíd, teda konštrukcie vytvárajúce ihlan, ktoré sa opletali vetvičkami buxusu a mali stojany na sviečky. Vyskytovali sa najmä v protestantských regiónoch (napr. Sasko, Durínsko, Pomoransko) a najdlhšie sa udržali v chudobných rodinách, kde nahrádzali živý vianočný strom až do 19. storočia. V tomto storočí sa zároveň fenomén vianočného stromčeka rozšíril z mestského prostredia aj na vidiek.

Spoločenská funkcia vianočných stromov, ktorú prvotne mali sa nevytratila. Stromčekové slávnosti sa začali organizovať v školách, výchovných ústavoch. Žiariace stromy boli súčasťou spolkových slávností. V 19. storočí sa ozdobené stromy objavili aj v kostoloch. Zdobené stromy v kostoloch a v školách vytvorili osobitú skupinu vianočných stromov, ktoré spájajú širší okruh ľudí. Najväčšie a najvýraznejšie vianočné stromy sú tzv. „verejné stromy“ stojace v strede námestí, v centre dedín, ktoré sú symbolom súdržnosti komunity. Zvyk stavať spoločný miestny verejný strom po-chádza zo zámoria. Prvý verejný vianočný strom stál v roku 1912 v New Yorku.

Stromček sa stal najmä symbolom rodinnej súdržnosti. Počas Štedrého večera je centrom priestoru, v ktorom sú sviatky prežívané. Pre Nemcov, najmä protestantov, je zvykom pri vianočnom stromčeku spievať vianočné piesne, prípadne sa aj modliť. Tento zvyk má upevňovať rodinné puto.

Na 2. sviatok vianočný, 26. 12., je v Nemecku zvykom navštevovať svojich priateľov a známych a chváliť ich vianočný strom. Túto obyčaj nazývajú Christbaumloben. Priebeh Christbaumloben sa podobá zvyčajnej návšteve, avšak hneď po pozvaní dnu si návštevník prezrie stromček, ktorý slovné pochváli. Za pochválenie stromčeka sa zvyčajne ako odmena ponúka malé pohostenie. Tento zvyk je dokladom toho, že v nemeckej kultúre má vianočný stromček miesto nielen ako vianočná dekorácia, ale ako symbol sviatku, ktorý pomáha vytvárať centrum vianočnej atmosféry, či už na verejnosti alebo v súkromí.

A aké miesto má vianočný stromček vo vašej domácnosti?

Slávka Voľanská,
študentka etnológie v Nitre

NIEKOĽKÝCH ĽUDÍ V CIRKEVNOM ZBORE SME SA ZA VÁS SPÝTALI: AKO STE PREŽÍVALI DRUHÚ VLNU PANDÉMIE?

„Ochraňuj ma, Bože, lebo sa k Tebe utiekam...“ oveľa viac som si uvedomovala slová Dávidovho žalmu a počúvanie zamyslení sa stalo ranným rituálom. Po skúsenosti z jarného obdobia som sa snažila vnímať veci pozitívne, bola som vďačná Pánu Bohu za zdravie, za Jeho milosť, za všetky životné situácie, za nové pracovné miesto ... skrátka za všetko.

Prešli sme s deťmi na online vyučovanie, ako všetci okolo nás. Občas sme zažívali poriadne stresové situácie, kedy zlyhala technika práve v najdôležitejšom momente vyučovacej hodiny. Stretli sme sa aj s nepochopením na opačnej strane obrazovky. Aj taká skúsenosť patrí k životu. Dokonca aj ja sama som zažila atestačnú skúšku „netradičnou“ on line formou, kedy sa prerušilo spojenie, ale skúška bola vďaka Bohu úspešne vykonaná.

Nemôžem tvrdiť, že nám vyhovovala izolácia od ľudí, ale snažili sme sa byť v kontakte cez dostupné sociálne siete, cez telefón. Chýbalo mi stretnutie skupinky, spevokolu, pečenie vianočných oblátok. Mala som pocit, že potrebujem svoju energiu kamsi nasmerovať. Aspoň máličko som sa angažovala v roznášaní nedeľných kázni starším členom zboru, ktorí nemajú internet. Pomohla som, ako každý rok, pri Tesco zbierke. Mala som viac času na čítanie kníh. Bolo viac priestoru a času na aktivity, ktoré boli osočné mojim príbuzným a priateľom.

Napriek daným okolnostiam som veľmi vďačná Pánu Bohu za každý jeden deň, za zdravie mojich blízkych, za uzdravenie známych, ktorí boli v ohrození života. Som vďačná, že ma učí trpezlivosť a drží nad nami svoju ochrannú ruku.

Mgr. Emília Kmecová

„V plnom nasadení“ zaznela odpoveď obvodnej lekárky, sestry Mišákovskej, ktorej telefón aj počas nášho rozhovoru sústavne vyzváňali.

V porovnaní s náročnou prvou vlnou, ktorá bola o nejasných pravidlách, kde fungoval postup „pokús – omyl“, je toto obdobie trochu iné.

Aj v tomto čase sme stále k dispozícii. Máme pre pacientov štyri telefonické linky, ktoré stále vyzváňajú. Denne vypisujem karanténne PN-ky, takmer sto telefonátov a iba malé percento pacientov je osobne ošetrovaných. Keďže sme na telefonických linkách, aj tu sa stane, že sú ľudia netrpezliví a málo chápaví. Nemáme dostatočné množstvo špeciálnych oblekov, ochranných pomôcok, po každom pacientovi sa ambulancia dezinfikuje a vyvetrá sa miestnosť.

Po celoplošnom testovaní bolo veľa pacientov pozitívnych, nielen medzi

staršími, aj mladí dostali zápaly pľúc. Dokonca sa k nám dostal aj pacient, ktorý bol pozitívny ale neupozornil nás, čo bolo nezodpovedné. Sama som bola v desaťdňovej karanténe, ale PCR test bol negatívny.

Ľudia majú strach, boja sa. Ja si prajem, nech sú zdraví, nech neriešime takúto situáciu.

MUDr. Alena Mišáková

Podobne, ako prvú, akurát, že táto ma zachytila pripravenejšiu, keďže všetci už máme skúsenosť z prvej vlny. Opäť učím na diaľku, už to však ide akosi prirodzenejšie. Našla som si systém. Veľmi mi ale chýba klasické vyučovanie a žiaci.

Aj v cirkevnom zbere sme prerušili tradičné aktivity – s detskou besiedkou sme zo začiatku šk. roka najprv čakali na vývin situácie, až sme napokon ani nezačali, keďže situácia sa len zhoršovala. Takže od novembra sme opäť nabehli na „videobesiedky.“ Je to

pre nás výzva, ale všetci vychádzame zo svojej komfortnej zóny, pretože chceme byť aspoň takto s „našimi deťmi“ – ktoré sme už tak dlho nevideli!

Osobne mi už veľmi chýba život spred korony. Sloboda a spoločenstvo ľudí bez obáv z nákazy. Teraz si oveľa viac vážim to, čo bolo predtým samozrejme. Na druhej strane, toto obdobie ma veľa učí – človek prehodnocuje svoje hodnoty, zabehnuté chodníčky, odrazu hľadá na život bez filtra rôznych pozlátok, čo v istom zmysle pôsobí ozdravujúco.

Mgr. Bibiana Kuchariková

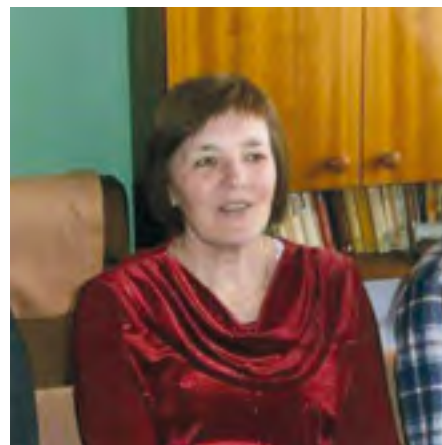
Službu kostolníka vykonávam už dvanásť rok. Ale za tých jedenásť rokov služby som nezažil taký rok, ako je tento „magický“ rok 2020. Veci, ktoré sa nám roky zdali byť samozrejmé, odrazu také samozrejmé nie sú. Tie roky v službe kostolníka mali u mňa svoj zabehnutý stereotyp. Väčšinou už v sobotu večer som trávil s manželkou v kostole pri príprave na nedeľné Služby Božie. Alebo už v piatok, prípadne iný podvečer v týždni, keď sa v sobotu konal sobáš a v sobotu po sobáši opäť. Výmena čísel piesní na siedmich tabuliach, výmena rúcha na oltári a kazateľnici, pomoc manželke so svadobnou výzdobou kostola ... To sú najhlavnejšie činnosti kostolníka pri príprave kostola. No a v nedeľu alebo na sobáš – služba kostolníka. Odomknúť kostol, rozsvietiť svetlá, zapáliť sviečky, zvonit ...

Prepáčte, nechcel som tu vymenovávať náplň práce kostolníka. Ale príde tu nová situácia a ako som spomínal, všetko je odrazu iné.

Vo februári a marci som absolvoval kúpeľnú liečbu v Dudinciach. Tam som zažíval, ešte v pokojných časoch, duchovné spoločenstvo v miestnom cirkevnom zbere. Keď som sa vrátil domov, najbližšiu nedeľu už boli kostoly zatvorené. Začala prvá vlna pandémie. Nevedeli sme, čo bude ďalej, ako to bude alebo nebude fungovať. Prvá vlna opadla a opatrenia sa začali chválabohu uvoľňovať. Znova sme dostali možnosť prežívať duchovné spoločenstvo v chráme Božom spolu s bratmi a sestrami a so živým Ježišom Kristom. Zdalo sa, že sa život pomaly vracia do normálu. Áno zdalo sa, ale stále sme počúvali hrozivé správy v očakávaní druhej vlny pandémie. A ona prišla. Dozvedali sme sa informácie, že už nič nebude také, aké bolo predtým. Má to byť Božie napomenutie, aby sme sa zamysleli a vrátili sa k pravým hodnotám viery a správneho životu s Bohom?

Počas druhej vlny pandémie kostoly zostali opäť zatvorené. Veľké poďakovanie patrí našim duchovným, ktorí nám nedeľu, čo nedeľu prichádzajú do našich domácností prostredníctvom internetu a umožnia nám prežívať z pohodlia domova spoločenstvo veriacich, počúvať zvesť Slova Božieho, zaspievať piesne zo spevníka, doslova, byť na Službách Božích. Verím, že sa do chrámu budeme môcť čoskoro vrátiť a že budeme môcť opäť „naživo“, autenticky prežívať spoločenstvo našich bratov a sestier na Službách Božích. A keď teraz moje soboty a nedele vyzerajú trochu ináč, rád sa vrátim do svojho kostolníckeho stereotypu a rád vstanem aj v nedeľu ráno zavčasu, aby bol kostol o ôsmej hodine otvorený a pripravený privítať všetkých, ktorí túžia po pravom spoločenstve v cirkvi na Službách Božích. Tak nám v tom, Bože pomáhaj!

Mgr. Luboš Antony

Druhá vlna COVID 19 nás zabrzdila v našich cirkevných aktivitách, ktoré sme mali pripravené. Chýbajú nám stretnutia naživo s celým cirkevným zborom. Čas sme skrátili pracou na záhrade.

Stále som sa pohybovala medzi ľuďmi, keď som bola v pracovnom pomere, tak to bola práca v službách. Rada spievam, chýba mi spevokol a pečenie oblátok. Tam bola požehnaná chvíľa. Tešili sme sa na seba pri stretnutiach, kde sme prežívali spoločne svoje radosti i starosti zo súkromia. Veľmi to chýba. Tým, že sme doma, viac sa počúvame navzájom, čítame si z Božieho slova a viac si uvedomujeme pravdivosť slov, ktoré sú pre nás všetkých. Uvedomujem si, že sme málo vďační za veľkú milosť, ktorá je nám daná. Modlím sa denne a vkladám rodinu, mesto, cirkevný zbor, kazateľov, celé Slovensko do Božích rúk. Nech sa deje Jeho vôľa. Snáď si ako ľudstvo uvedomíme, že nie peniaze sú bohatstvom, ale kráčať po ceste životom s Pánom Ježišom po svojom boku a to je istota v dnešnom svete.

Vierka Pangráčova

Moja babka odišla za Pánom Ježišom 21. 8. 2020 obklopená najbližšou rodinou. Držala som ju za ruku, keď jej srdce dotľklo. S príchodom druhej vlny COVID 19 som viac ako inokedy prežívala vďačnosť voči Pánu Bohu, že nám dovolil dôstojne sa s ňou rozlúčiť. Deti prešli na dištančnú formu vzdelávania. Nie len naoko. Majú presný rozvrh online hodín a domácich úloh. Mám pocit, že viac, ako v škole. Je to už ale jednoduchšie, lebo vedia čo sa od nich očakáva. Druhá vlna COVID 19 prežívame viac osobne pretože zasiahla celú manželovu rodinu. Dedko pracuje v zdravotníctve a je naozaj pravda, že zdravotníci riskujú svoje zdravie, aj zdravie svojich rodín. My, s manželom, sme zostali jediní negatívni. Pán Boh nás použil, aby sme mohli poslúžiť. Držali sme modlitebnú stráž, robili nákupy a krátke obdobie aj nosili varenú stravu. Modlitby cez telefón sú v takomto období veľkým požehnaním. Prislúžila som VP na COVID oddelení v Starej Ľubovni manželovej babke. Dokonca sme tento rok prebrali zodpovednosť za úrodu, ktorú Pán Boh požehnal a boli sme ju zobrať zo záhrady. Takže som po rokoch stála v korunách stromov :).

Počas druhej vlny som sa naučila sebadisciplínu a rešpektu k nariadeniam od nadriadených orgánov. Vnímam to, ako veľký nedostatok v našej spoločnosti. Rešpektovať autoritu, vedieť sa podriaďiť, prijať niečo, čo ma obmedzuje. Za všetkým vidíme iba politiku a nevraživosť. Diabla sme pustili veľmi blízko. Namiesto toho, aby sme sa modlili za našu vrchnosť, hanlivo na ňu vykrikujeme. Akoby sme to tu chceli všetci riadiť. Pán Boh však rovnako, ako vrchnosť, bude súdiť aj nás. Naše srdcia potrebujú pokoriť sa. A čo mi COVID 19 zobrať sú nepochybne moje milované skupinky. Veľa si píšeme zdieľame a modlíme sa, ale predsa len Ma-mi klub sa nedá plnohodnotne robiť v online priestore. Mám modlitebný denník a každú jednu z týchto mamičiek a ženičiek predkladám Pánovi na modlitbách lebo viem, že On sa postará.

Mgr. Viera Šimová Šoltés

SILVESTER – NIE VŽDY VESELÝ

UKÁŽKA Z KNIHY

Záchranár – spisovateľ

Žijú medzi nami celkom nenápadne. Odborníci vo svojej profesii, obdarení rôznymi darmi. Často si ich ani nevšimneme. Nerobia kolo seba veľa rozruchu. Ale občas stoja za to si uvedomiť, s kým sa stretáme na ulici, v susedstve, v cirkevnom zbore.

Záchranár Dušan Kraus, pracuje v urgentnej zdravotnej starostlivosti od roku 1992. Okrem toho ako inštruktor školí ľudí v spôsoboch prvej pomoci. K týmto zodpovedným úlohám nedávno pridal ešte jednu. Stal sa spisovateľom. Z množstva príhod, dramatických niekedy úsmevných chvíľ vybrali spoločne so spoluautorkou M. Pištejovou sto zážitkov a vložili ich do knihy s názvom 100 príbehov záchranára od narodenia po smrť. V nej civilným, jednoduchým, niekedy až mrazivo priamym spôsobom odкрývajú náročnosť služby, v ktorej ide o životy ľudí. Raz sú to nehody a úrazy, inokedy, v krajších prípadoch pôrody. Sám Dušan už vo svojej sanitke „odrodil“ viac ako šesťdesiat detí. (S jedným z nich v náručí je na fotografii.)

Do zborového časopisu sme vybrali jeden vážny, varovný príbeh z prelomu rokov. Radi by sme dodali, že prajeme príjemné čítanie. Niekedy sa to nedá tak povedať. Nuž, prajeme vám, aby ste sa s takými príbehmi ani v novom roku, ani v ďalších rokoch nikdy nemuseli stretnúť.

-jv-

Silvester. Všetci sú doma, jedia chlebičky pozerajú telku, len na nás vyšla služba. Služby na Silvestra nebývajú ľahké. Neslúžim na Silvestra prvýkrát. Odkedy sme prišli do práce, sme sa ešte nezastavili. Pády, zlomeniny... Klasika, veď je zima. Sme zohratý tím. Lekár nemusí používať veľa slov. Blíži sa polnoc. „Dúfam, že aspoň o polnoci nám dajú chvíľu,“ prorokuje kolega. Nemyslím si to. Čakáme na polnoc, chýba ešte pol hodiny. Kolega dal chladiť detské šampanské - recesista. O 23.40 máme hlásený výjazd. Ideme k dopravnej nehode, nič bližšie zatiaľ nevedia, dajú nám vedieť. Takže polnoc pokojná nebude. Do tmy sa rozsvietia majáky. Obec je vzdialená pár kilometrov, no cesta sa šmyká a námrazu je cítiť. Len opatrne! Chceme predsa prísť ráno domov. V rádiu odznela polnoc a v blízkej dedine sa rozsvietil ohňostroj.

00.02. Prichádzame na určené miesto a zarazila ma kamera. Kamera-man známej televízie stojí obďaleč. Okolo stromu je omotané auto. On vari nemá povinnosť poskytnúť prvú pomoc? Škoda reči. Vyskakujeme z auta a pozerám dnu. Dvaja chlapci, na prvý pohľad okolo dvadsiatky. Šofér má

hlavu medzi spolujazdcovými nohami, spolujazdec visí cez dvere von oknom, ani jeden nebol pripútaný. To musela byť riadna šupa. Pomaly isto nešli. Pozrieme s doktorom na seba, no on iba pokrúti hlavou. Pochopil som, im už nepomôžeme. Prichádzajú policajti a hasiči. Z neďalekej dediny prichádzajú ľudia. Správy sa šíria rýchlo, najmä tie zlé. „Majú doklady?“ Doktor potrebuje vypísať papiere. Aj v takejto chvíli musí dať na papier všetky okolnosti nehody. Snažím sa nájsť nejaké doklady. Prehľadávam mŕtvym chlapcom vrecká nohavíc a bundy. Oči dokorán otvorené, telá nehybné a studené, všade veľa krvi. Jednému z chlapcov sa hlava otáča o 180 stupňov. Má zlomené väzy. Nemali šancu. Žiadne doklady som nenašiel.

„To auto poznám! Je z našej dediny,“ začul som hlas v dave. Idem k nemu. Chlap môže mať tak okolo šesťdesiat rokov. „Poznáte ich?“ skúšam zohnať nejaké informácie. „Sú z našej dediny. Videl som ich rodičov na ohňostrojoch.“ Chlap ma nepotešil. Začne sa druhá fáza týchto smutných výjazdov, utešovanie príbuzných. Mám syna v podobnom veku. Nevieť či by ma niekto utešil. Smerom od dediny stále prichádzajú ľudia. Doktor na mňa pozrie. Nie, nenašiel som žiadne doklady. „Kde sú chlapci?“ počujem zúfalý ženský hlas. Prichádzam k žene okolo päťdesiatky. „Kde sú chlapci?“ opakuje dookola otázku. „V aute,“ odpovedám viac menej mechanicky. Matka sa rozbehne k sanitke. Nepochopila ma. „Kde sú?“ otáča hlavu ku mne, keď zbadá prázdnu sanitku. „V aute, pani,“ opakujem. „V tom aute,“ ukazujem matke, ktorá neveriacky krúti hlavou.

V tej kope plechu nemohol nikto prežiť, to je jej jasné na prvý pohľad. Auto obkružené okolo stromu, motor von z auta. „Chcem ich vidieť,“ odpovedá. „To nie je dobrý nápad,“ pokúšam sa ju zastaviť, ale zastavte matku... Som jej v päťach.

Strašný pohľad aj pre mňa, nie ešte pre ňu. Matka sa rúti k zemi. Ešteže som to čakal. Jemne ju ukladám na zem. Prichádzajú kolegovia z druhej posádky, ale stačil jeden pohľad a pochopili. „Ja som otec, pustite ma!“ Muž si ráznym krokom razí cestu. Idem mu oproti. „Vy ste otec?“ Muž si ma premeriava a prikývne hlavou. Rukou ukazujem nabok, muž neochotne ide za mnou tam, kde stojí lekár. Pár viet, skonštatovanie smrti, oznámenie stavu a už iba plač. Aj tvrdých chlapcov takáto správa zlomí. Potrebujeme doklady a ja sa snažím vysvetliť to otcovi. Kývne na niekoho v dave. Posiela po doklady domov švagra. On pochopiteľne nemôže. Idem skontrolovať matku. Na nosidlách je bledá matka, neprítomne pozerá cezo mňa, sadám si vedľa nej. Otáča hlavu. Pozerám jej do očí, zatiaľ čo zronená mama začína rozprávať. Syn mal vodičák tri týždne, pred polnocou chcel odviezť svoje dievča domov, aby bola s rodičmi. Zbral aj kamaráta s jeho dievčaťom, veď je to len päť kilometrov. Dievčatá vystúpili v susednej dedine pár minút pred polnocou. Chceli stihnúť ohňostroj, no nestihli ho. Dvaja najlepší kamaráti, štyria zdrvení rodičia a susedia. Do nemocnice ísť nechce, kolaps už prešiel. Chce ostať tu, so synom. Chápem. Papiere dopísané, môžeme ísť. Hlásia nám ďalšiu nehodu a v sanitke vládne ticho. Šampanské sa otvárať nebude, aj keď je detské...

Dušan Kraus, zdravotník rýchlej záchrannej pomoci

SILVESTER

Na konci roka zvykneme bilancovať a rozmyšľať nad tým, aký rok je za nami. Viacerí sa, zvlášť v tomto období, zhodnú na tom, že máme za sebou rok iný, v niečom zvláštny. Mali sme veľa plánov, mali sme zoznam vecí, na ktoré sme sa tešili. Niečo nám vyšlo, niečo nie. Odpoveď na otázku „Prečo je to tak?“ poznáme. A preto sa v nasledujúcich riadkoch s odľahčením pozrieme na Silvester.

S čím sa vám záver roka spája? Čo je súčasťou vášho silvestrovského stola? Pre niektorých je posledný deň roka deň ako každý iný, niektorí na príchod nového roka čakajú s priateľmi a nájdou sa aj takí, ktorí prednosť dávajú silvestrovej lyžovačke. Na stole sa striedajú slané jedlá so sladkými; syrové pagáčky s kakaovými závinmi a mnoho ďalšieho. Ozať, vedeli ste, že pred mnohými rokmi sa Silvester oslavoval v marci? Príchod Nového roka oslavovali už v dávnej Mezopotámii v roku 2000 pred Kristom. Riadili sa však iným kalendárom a vychádzalo im to zhruba na polovicu marca. Predpokladá sa, že to súviselo s jarnou rovnodennosťou.

O pár storočí neskôr, keď sa písal rok 46 pred Kristom, zaviedol rímsky cisár Caesar nový kalendár, ktorý používame dodnes (juliánsky kalendár), kde sa rozhodlo, že 1. január bude dňom Nového roka. Dokonca sa kedysi silvestrovským a novoročným oslavám nevenovala ani mimoriadna pozornosť. Ak by sme sa pri novoročnom ohňostrojoch stretávali na námestí v marci, rozdiel by bol asi iba v oblečení.

Každý z nás sa už určite stretol na prelome rokov s otázkou predsavzatí. Už pri prvom počutí tohto slova je

jasné, že by to mal byť záväzok na najbližších dvanásť mesiacov. Napriek tomu štatistiky ukazujú, že takmer 70 percent ľudí si novoročné predsavzatia dáva, avšak iba málokto ich dodržiava dlhšie ako mesiac. Navrhujem pre nás spoločný záväzok, čo povieť? Budme každý deň v roku 2021 vďační za nové ráno – budeme mať príležitosť 365 dní dať si záväzok na daný deň a dokonca s veľkou pravdepodobnosťou nám to, čo si naplánujeme, aj vyjde. Som rád, že ste za. Pri spoločných stretnutiach v nadchádzajúcom roku sa môžeme spolu povzbudzovať, pýtať sa, ako sa nám darí a navzájom sa inšpirovať.

Súčasťou zimných večerov sú aj horúce nápoje, ktoré nám v obývačke spríjemňujú pohodovú zimnú atmosféru. V každej rodine sa punč robí inak a na niekoľko spôsobov. Prinášam typ na vitamínmi nabitý horúci nápoj, ktorý zvládne hravo pripraviť každý z nás. Na prípravu horúceho pomaranča (2 porcie) potrebujeme: 6 pomarančov, škoricu, 2 polievkové lyžice medu, 2 klinčeky, zázvor, 1 badián.

Postup: Pomaranče vyľusujeme a vlejeme do hrnca, pridáme med, korenie a varíme. Nezabudnime na zázvor a pozvime na pohár tohto nápoja aj priateľov.

Silvester – deň, o ktorom by sa dalo písať veľa. Viac, ako na písanie, sa však všetci tešíme na stretnutia plné rozhovorov, ktoré sú v roku 2021 pred nami. Rok iný, v niečom zvláštny je za nami a my do toho ďalšieho vykročíme s Pánom Bohom. Na Neho sa dalo spoľahnúť v roku inom, v niečom zvláštnom a On chce, aby sme sa na Jeho vedenie spoliehali aj naďalej.

Silvestrovské zvyky sú rôznorodé, pestré a zaujímavé. Jedna z tradícií v Dánsku spočíva v tom, že sa ľudia postaví na stoličky a o polnoci spoločne skočia do Nového roka. Ďalších zopár zaujímavostí je v silvestrovskom kvíze. Prajem veselého Silvestra a požehnaný rok plný radosti.

SILVESTROVSKÝ KVÍZ

1. Čo sa deje pri silvestrovskom stole v Bulharsku? (a. všetci majú oblečenie rovnakej farby, b. najmladší človek pri stole spieva bulharskú hymnu, c. na tri minúty zhasnú všetky lampy)
2. Akým zvykom sú známi Angličania? (a. otvárajú zadné dvere domu, b. skryjú susedovi auto, c. kričia z okien mená futbalových hráčov)
3. Čo by ste na Nový rok nemali jesť v Maďarsku? (a. prasa, b. kačku, c. rybu)
4. V Španielsku sa zas nájde ovocie, ktoré súvisí s ich vítaním Nového roka. O aké ovocie ide? (a. figa, b. višňa, c. hrozno)
5. Čo sa v Rakúsku zvyčajne na Silvestra podáva ako dezert? (a. perník so slivkovým lekvárom, b. mäťová zmrzlina, c. maková bábovka)
6. Každoročne zostane po oslavách v New Yorku takmer 50 ton odpadu. Koľko trvá upratovanie ulíc? (a. približne 7 hodín, b. približne 12 hodín, c. približne 16 hodín)
7. Koľko minút trval ohňostroj v Bardejove 1. januára 2020? (a. 6 minút, b. 12 minút, c. 20 minút)

Správne odpovede:

1. C / 2. A / 3. C / 4. C / 5. B / 6. A / 7. A

Stanislav Petrič

OKIENKO DO CIRKEVNÉHO ZBORU ECAV NA SLOVENSKU BARDEJOV

OKTÓBER - NOVEMBER 2020

Šimon Jančík, Bardejov
Hugo Schader, Bardejov
Soňa Klimeková, Mokroluh
Tomáš Voľanský-Martiček, Bardejov
Laura Sobeková, Bardejov – Mihaľov

MUDr. Peter Berník,
67 r., Bardejov
Ružena Šimová,
rod. Ďurovčíková,
80 r., Bardejov
Ján Martiček,
81 r., Lukavica

Jozef Basarik,
83 r., Mokroluh
Helena Kohútová,
rod. Dzuriková,
55 r., Bardejov
Mária Kurilčinová,
rod. Novotná,
85 r., Jedlinka

Piroška Božová,
rod. Tóthová,
88 r., Bardejov
František Boža,
85 r., Bardejov

NA VYDANIE BARDEJOVSKÉHO PRAMEŇA PRISPELI:

5 € Bardejov – s. Fecsková, s. Guláňová,
s. Ryznerová, br. Eštok, r. Končarová, r. Ondka-
ninová, r. Pangráčová, r. Porubská; Barde-
jovská Nová Ves – r. Hricová; Mihaľov – r. Gibe-
lová; Mokroluh – r. Germanová-Sobeková

7 € Bardejov – s. Petričová

10 € Bardejov – s. Hankovská, s. Kračanská,
s. Pituchová, s. Vasilková, br. Bomba, br.

Jusko, r. Benková, r. Biaková, r. Kohútová,
r. Pangráčová, r. Porubská, r. Rybárová, r. Šan-
dalová, r. Talárova; Bartošovce – s. Šlach-
tičová; Janovce – r. Ildžova; Lukavica – s. Ada-
muvová, s. Vantová, r. Katušinová, r. Sabolová,
manželia Popovičovi; Mokroluh – r. Klimeko-
vá; Nižná Voľa – r. Čorbová, r. Stašová; Roky-
tov – r. Kataniková

15 € Bardejov – s. Jaššová, s. Kimáková

16 € Bardejov – Bohu známi manželia

20 € Bardejov – r. Bogolová, r. Šimová,
r. Velebírová; Dubinné – s. Lukáčová, Mokro-
luh – Bohu známa rodina

25 € Bardejov – s. Lukáčová, r. Bilišňanská
50 € Bardejov – r. Čech-Gutová, r. Voľan-
ská-Martičeková

Spolu: 608 €

Časopis Bardejovský prameň doručujeme do každej domácnosti Cirkevného zboru Bardejov zdarma. Jeho vydávanie v podobe, v akej ho máte k dispozícii stojí približne 1000 € na jedno číslo. Rozdávanie časopisu do všetkých domácností považujeme vo vedení zboru za jeden z dôležitých misijných prostriedkov. Chceme dať všetkým členom zboru najavo, že máme záujem, aby boli informovaní o živote v zbore. Chceme všetkých pozývať k aktívnej

účasti na zborovej službe. Preto chceme naďalej zotrvať pri tomto spôsobe jeho distribúcie. Ak súhlasíte s týmto zámerom a chcete podporiť vydávanie časopisu, môžete prispieť milodarom obvyklým spôsobom v hotovosti, alebo prevodom na účet v Primabanke (č.ú. SK89 5600 0000 0036 3235 7001, VS 12, ŠS 70005), alebo platbou pomocou QR kódu zverejneného v tomto časopise. Všetkým darcom vopred srdečne ďakujeme!

Časopis PAY by square

EVANJELICKÉ SLUŽBY BOŽIE V MÉDIÁCH

VIANOCE 2020

ROZHLASOVÝ PRENOS

Štedrý večer z Martina 24. 12. 2020

Rádio Regina o 16:04

Kazateľ: Milan Kubík

Liturgia: Milan Kubík, Paulína Šofranková

Kantorka: Slávka Danielová

Piesne ES: 19, A 10, 5, 14, A 11, 60

TELEVÍZNY PRENOS

Štedrý večer zo Senca 24. 12. 2020

TA3 o 17:00

Kazateľ: Tibor Jančík

kantorka: Mária Neuszerová

Piesne ES: 25, A16, 11, 42, 60

TELEVÍZNY PRENOS

1. sviatok vianočný z Obišoviec 25. 12. 2020

Dvojka (STV2) o 10:00

Kazateľ: Jaroslav Petro

kantorka: Zuzana Martonová

Piesne ES: 42, 34, A 13, 54, 35, A 14, 592

ROZHLASOVÝ PRENOS

z Dudiniec 27. 12. 2020

Rádio Regina o 9:05

Kazateľ: Michal Tekely

Kantor: Michal Cmarko

Piesne ES: 37, 55, 36, 53 a A16

O možnosti konania služieb Božích v našich kostoloch
vás budeme informovať prostredníctvom oznamov,
na Facebookovej stránke zboru a vo vývesných
skrinách kostolov.

ECAV

LEBO DIEŤA
SA NÁM
NARODILO

SYN NÁM JE DANÝ!

IZAIÁŠ 9,5